

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknek árbejegyzés adatik.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetni az év folytatásán minden hónap elején lehet.

SZERKESZTŐ LAKIK: HALASI-ÚTCZA, 17. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCZA, 184. SZ.

Bélföldi minden bejelentésért 30 kr.

Válasszatok!

A választási mozgalmak hullámai már magasra csapkodnak. Idő előtt jutottunk a helyzetbe, hogy képviselőt küldjünk újra a törvényhozás csarnokába. Egy embert, a kinek hivatása, feladata és kötelessége, hogy bennünket, minket képviseljen azon a helyen, a hol törvényeket szabnak, hogy a hazában minden ember megtalálja az igazságot.

A pártok szervezkednek, az elvek megmértéknek, a nézetek viaskodnak és felhangzik a jelszó: Válasszatok!

Vizsgáljátok meg, melyik párton van az igazság, hol van az elfogultság, hol az előítélet? Szavazataitokat kéri tőletek. Mielőbb vetitek akaratotokat — az lesz, az fog történni, a mit ti határoztok. Ne bánjatok könnyelműen a szóval. A szó most cselekedet. Menjen kiki az urnához. A mit meggyőződése, a mit hite, a mit tapasztalata mond, kövesse szabadon. Ne hallgasson ámitókra senki. Előttek van a kérdés. Kezetekben a hatalom. Válasszatok!

Három párt is van most városunkban, a melyek közt választani kell. A ki pedig választ, annak ismerni is kell mind a három pártot, ismernie kell programjukat, tudni mit akarnak, mennyit érnek és mire érdemesek.

A függetlenségi párt 16 év óta hirdeti az országban, hogy a fennálló rendszer mellett tönkremegy a haza. És 16 év óta nem volt képes változtatni ezen szerinte végzetes bajon és

16 évi lamentálás dacára, Istennek hála! hazánk gyarapodott, nemzetünk erősödött, hatalmunk növekedett.

A függetlenségi párt mindent elkövetett 16 év óta, hogy túlsúlyra vergődjék és nemcsak hogy a haza bajain egy szemernyit sem segített, de annyira se tudta vinni, hogy saját nevének tekintélyt szerezzen. Ez a párt szikrával sem erősebb most, mint volt akkor, mikor megalakult.

Frázisokon kezdte és megmaradt az üres szónál. Mindössze csak ígéretét szaporította. Mert a függetlenségi párt sohasem lépett az aktív működés terére. A tagadás, a merő negatív volt és maradt eleme. Akármirő történt, a kormány bármint cselekedett, mindig csak az volt a válasz: nem helyes, nem jó. De hát miért nem mondott, vagy miért nem tett az a párt jobbat? A ki komoly politikus számba vétetni óhajt, annak nem elég beszélni, annak a legkésebb szólás se használ semmit, annak cselekedni, annak működni, annak dolgozni kell — igazán.

A népet szép szóval lehet egyideig csábítani, az ékesszólásnak bizonyos határig megvan a maga hatása, de végre kivilágosodik az igazság és a nép lassankint kezeli belátni, hogy a frázisok mögött nincs eszme, és nem gondoskodnak valódi eszközökről, hogy a nemzet boldoguljon.

Kecskemét város felső-kerületének évek óta mindig függetlenségi párti képviselője volt. Téchetséges, lelkes, hazafias polgárok. Boldogult képviselőnk

is, a kit most pótolnunk kell, egyike volt a lelkiismeretes, legazorgalmasabb és legbuzgóbb embereknek. És mégis mit tettek eddig a felsőkerület függetlenségi párti képviselői? rámutathatunk-e valami eredményre, mely tőlük származik? előbbrevitték-e a haza ügyét? befolytak-e az alkotmányunk visszaállítására óriási erőfeszítéssel folytatott munkába, hogy hazánkban minden téren consolidált állapotokat teremtsünk? Avagy mit tettek ezen képviselő urak Kecskemét város érdekében, mi a közbizodalmat továbbra is biztosítani alkalmas fennmaradt elveiknek.

Feleljétek rá és válasszatok!

Folytonos negatív magatartásuk, mehpistói tagadói szemléletük csak ártalmára volt a közügyeknek. Mert a hol lemondunk a működésről, a hol elvből visszautasítunk minden aktivitást, ott a rombolás, a pusztítás elemei burjánzanak fel. A túlzásba vitt oppositio, a hányiveti ellenzékeskedés végre is fejlettségre, zavarokra, sőt zavargásokra vezet. Az a mind nagyobb mérvet öltő bomlási processus, melynek jeleit a magyar társadalomnál fájdalommal vehetjük észre, jórészt a függetlenségi párt magatartásának következménye volt.

Ódág jutottunk, hogy meg lett zavarva a belbéke, megtámadva a polgári jogegyenlőség és a magánérdekek harca az emberietlen üldözés mániájává fajult. Lelketlen igazgatók felkavarták a boszorkányok üstjét. A mi abban el volt temetve a középkor óta,

felőrrasztották újra és e méregkötővelékké vendégelik meg a népet. Csak ne nagyon mohón kapjatok utánna. A kik ember és ember között különbséget tesznek, a kik valakit üldöznek nemzetségeért, üldöznek vallásáért, azok önmaguk alatt ássák a fát.

Először bujtogattak a zsidók ellen, azután megtámadják a vagyont, felforgatják a társadalmi rendet és előidézik az anarchiát, a fejlettséget. Ők nem törődnek se tisztességgel, se emberséggel, Ők nem akarják a rendet, Ők csak a zavarosban akárnak halászni addig, a míg lehet. Après moi le déluge — utánam az özönvíz! — ez a ő jelszavuk és nyomukban nem támadhat egyéb a pusztulásnál, mert Ők csak háborút akarnak, háborút polgár és polgár, testvér és testvér ellen, a mint Istóczy az országházban ki is nyilatkozta, hogy egyedül célja a testvérhárc.

És ezek az emberek jelöltet mernek felállítani Kecskeméten, hol polgár a polgárral, felekezete a felekezettel, nemzetség a nemzetséggel századok óta soha meg nem zavart békés boldog egyetértésben éltek egymás között.

Ismerjétek meg őket és válasszatok!

A józan elem meg fogja találni a helyes utat. A ki élni akar, annak számolni kell a ténnyel, a viszonyokkal. Sem csüggedéssel, sem erőszakkal célt érni nem lehet. Komoly, higgadt munka után várhatunk csak sikert. A kormány, mely a közügyek élén áll, mely a nemzet minden ma-

TÁRCZA

Halottak estjén.

Ira és felolvasta a helybeli fogházban f. évi nov. 1-én egy rab.

Amaz kegyetes szokás, mely szerint november 1-én rendesen megemlékezünk kedves halottainkról, szolgáltattott alkalmat arra, hogy ma délután itt egybegyűlekeztünk.

A szeretet és az emlékezés mindig fentartja magát, nem volt s nem is lesz az múltó divat soha; így van az világszerte és így van ez mi nálunk is.

Mindszent napjának kora reggelén virág-özön, koszorúhalmaz lép el a piacot s a virágok pyramisa csakhamar szétszedeve kívándorol a temetőbe, annak kopár hantjaira és jelzi azt a napot, azt az estét, a mikor a temető virágzik.

Mikor azután a hűnyő nap helyén a homály terül el, százával gyűlnak ki a lángok a sírhalmokon s pár óra múlva az éjszakát ezer meg ezer fénybuló világosítja be.

Az áradat megindul a sírlátogatók tömegéből s abban a ragyogó szomorú világban, nyüzög emberár ünnepli a halottak ünnepét. Egy-egy siron száz meg száz láng, a másikon csak egy pislogó gyertya; amannál egy örök ember és ezer néző; emitt egy imádkozó nő és senki más, mint a füstfelhőben lebegő irtalmas angyal.

Azután esengő harangszó, hangos ima és könyörölő ének, végül elhanyagolva a fénynek, újra beköszöntő uralma az éjnek, a csöndnek és annak az örök-örök nyugalomnak, a mely kedves halottaink nyugalomát őrzi néma ajakkal. —

Mondom, miút minden évben, úgy az idén is le fogják róni az emberek a kegyet adókat. Ott fogjuk találni a bánkódó gyermekeket szülői sírjainál; ott a bús szülőket korán elhunyt gyermekük hantjánál; ott a vélelőnyt az elhalt menyasszony nyughelyénél; ott a szerető férjet felejtetlen neje sírhalmánál; ott testületeket nevezetes emberek síremlékeinél; csak imitt-amott tündöznek fel pótolhatlan lézágok, a hol nem láthatni a gyermeket

gondos atya vagy a volt gyöngéd anya sírjánál, a férjet elhunyt neje hantjánál; az apát kedves gyermekének fejfájánál.

— S kik lehetnek e szívtelenek? — kérdik önkön bizonyára tőlem — kik nem jelennek meg ott, a hol a kegyelet ünnepeit élük.

Remegő szívevel, könyekkel szememben, csak fölve, suttogva felelek önöknek, hogy e szívtelenek: mi vagyunk! Az én drága atyám is ott nyugszik már az örök nyugalom birodalmában, a csöndes sírkertben; ott testvéreim s ott korán elhunyt magzatom is. Én sem indulhatok zarándok utamra, hogy leborulva a drága hantok előtt, kedves halottaim emlékeért csak egy rövid „miatyanóká” is mondhassek. — S hányan vannak önközül, kik hasonló sorsban részesültek?

Ó! a drága halottak, ha tudnák mi történt velünk? Mit szólna a becsületességben megöszült gondos atya vagy gyöngéd anyja, ha ily helyzetben látná gyermekét, mint a milyenben jelenleg mi vagyunk? Mit a kedves ártatlan gyermek? Ha apját vagy anyját a bűnösök sorában fellelné??

De ne háborgassuk a kedves halottak örök nyugalomát. Boldogok ők; hisz már örök nyugalomra tértek, hol nincs fájdalom, bánat és nélkülözés, nincs rosszakarat, bűn, ellenség: csak az örök nyugalom. A vérző sebek ott örökre belegegnének, az ajkakat enyhítő nedv után nem soványognak; az örök béke védő szárnyai alatt csöndesen pihennek. Kétszerte boldogok ők, hogy nem érték meg a szegyet és gyálazatot, melyet megmondólatlan gonosz tettünkkel létrehozunk.

És mondják meg csak ösintén, nem bántottuk-e még önököt azon gondolattal, hogy elhagyatva kedveseiktől, itt e rideg fogházban kell örökre lehunyni szemüket, hogy itt a rabtságban kell majd a haláltusát vinni? Nem érzik önközül a gondolat kétszerte kínos benyomását lelkükben? Bucsút mondani a világnak, az életnek a nélkül, hogy emberi hivatásunknak eleget tettünk volna? Higgyék meg, kit nem bántott még e gondolattal, az nem fázott soha! Vérfagyhalálban hat a gondolat a magába szállott ember idegére, s elég e gondolattal, hogy más akaratot teremtsen lelkünkben.

Ó! hisz lehet-e szebb és nyugodtabb halál képzelné, mint azon meggyőződésben örök nyugalomra térni, hogy emberi hivatásunknak eleget tettem.

A vitéz harezos bátran szembeszáll a halállal, ott küzd, a hol leghevesebb az ütközet, keresi a vést s harezol vitézül azon boldogító hitben, hogy édes hazájáért ontja vértét. S ha az ellenség golyója lesöpri küzdő társai közül, ha edzett karja elejti a vitéz fogvart, akkor is mosoly ül ajkán és utolsó szava is azt hangoztatja: „Éljen a haza!”

Nézzétek a csöndes természetű tudóst, ki egész életét a tudományoknak szentelte, ha beköszönt ő hozzá s az örök természet fagyos lehelete a halál: nyugodtan visszárdó párnái közé, arcát dicsőfény veszi körül, mert érzi, sejt, hogy nem sokára a tudósok tudása a mindentudó Isten trónusa előtt fog állani, hol minden rejtélyt megoldást nyer.

Vagy nézzétek az egyszerű paraszt embert, ha ő hozzá beköszönt a kaszás halál s ott fekszik szerény ágyában övétől környezve, mily nyugodtság tükrözik le arcáról! Kedves életjára kezében tartja a már hűldező kezét, gyermekei térdre borulnak s könyökkel áztatják azt, mindenki sír, zokog, csak ő nyugodt! Hisz becsületben megöszült, gyermekeit gondosan felnevelte, vagyunkjait gyarapította, szóval érzi, hogy emberi hivatásának eleget tett s alávetve magát a természet változhatlan törvényeinek, nyugodtan elszenderült az úrban, hogy helyet adjon az újabb — ifjabb nemzedéknek.

Jól mondja a szentírás: „Boldogok ők, kik az úrban elhunytak.” Igenis, ők azok, mert az ő haláluk már e földön szemek elé varázsolja a feltámadás magasztos ünnepeit, midőn gyermekeikben újból látják fölkelni vértüket. A korhadt ág letörik, de nőnek helyébe újak, frissek, lombosak.

Bármerre is tekintünk, mindenütt meg fogjuk találni, hogy a tiszta lélek, a tiszta lelkiismeret nem riad vissza a haláltól, bármennyű legyen is az. Nézzétek a vallás és a haza vértanúit; nyugodtan mentek még a borzadályos vésprádra is. Erős hit, tiszta jellem és lelkiismeret ömlött végig mindnyájukon s nyugodtan haltak meg. Áldott legyen emlékeztük!

kon s nyugodtan haltak meg. Áldott legyen emlékeztük!

S most vessünk egy pillantást egy sötétebb képre, mely szívünket borzadályozza, lelkünkét utálatlaltól tölti el. — Vajjon milyen lehet a bűnös ember haláltusája? Nyugodtan fog ő is a halállal szembeszállni? Nem lát-e rémképeket, melyektől teste remeg, lelke borzad s az jedsés és félelem nehéz verejtéket csal homlokára.

Oh! Hogy is halhat meg nyugodtan a gyilkos, ki embertársát megölte? miként a tolvaj, ki utolsó perezeiben is az üldözöttség félelmétől gyötörtetik? miként a csaló, ki számtalan családot koldósbortra juttatott? Azoknak nem tünik fel a béke angyala, hogy lezárhassa fáradt szemeket, azok nem látják a sírnoközö családót, mely beteggyúkat körülállja; ők csak bűneik sokaságát látják megtestesülve koragyuk előtt fenyegető alakokban körülállandóknak, üldözők, kergetők őket, míg végre törkukba fojtják lélekeztükét.

Borzasztó! Iszonyatos!

De hagyjuk e sötét képeket, szolgáljanak ezek nekünk csak intőpéldául, hogy rettegve a bűnt, egész életünkben csak igaz ösvényen lépdelhessünk. Szánjuk tettnéket, fogadjuk meg, hogy más emberek leszünk s az ég irtalmam megbocsát mienkünk.

Tudvalevő dolog, hogy az elvetett mag csak a jól szántott földben fogamzik meg könnyen s hoz áldásos gyümölcsöt; ennélfogva én is megragdom az alkalmat, hogy most, midőn lelkünk, szívünk a fájdalom s a kegyetes emlékezet által fel van boronálva, most, midőn a szív, a lélek a jó szóra és ösziinte tanácsra tán fogékony, hogy most intézhessék önközül néhány felebaráti szót és jó tanácsot. Hallgassák meg felebaráti szíveséggel!

En, ki önközül mozog, ki ügyszólván ismerem már természetüket, jellemüket, mondom, én könnyen beléhelezem magamat az önközül által folytatott gondolatokba. Önöknek 2/3-da azt óhajtja mindenki elhitetni, hogy oly ártatlanul szenved, mint a ma született gyermek; a fennmaradó 1/3-adnak ismét 1/3-da azt hangoztatja, hogy nincs igazság e földön, midőn ily esakélyességért ily

gasan szárnyaló nemes aspirációit egyesíti magában, mely uralkodásának jutalmát csak a nép boldogságában lelheti, nem indulhat frázisok után és meg nem engedheti a pusztítást, mielőtt nem épített, mielőtt újat nem alkotott. A kormány maga köré fogja csoportosítani a népet — úgy mint az egész országban — mindazok törekvését, kik a haza ívét, a magyar nemzet dicsőségét fölbe helyezik a kicsinyes párt-érdekeknek.

A mérsékelt párt intőleg emeli fel szavát, őszinteséggel, hazafisággal bontja szét lobogóját. Rá fogunk írni egy nevet, ki fogjuk adni programunkat. Olvassátok és válasszatok. K.

Politikai szemle.

A polgári házasság javaslatát, melynek tárgyalása az országgyűlés most megnyitandó szakára lett kitéve, mint hallatszik, a kormány vissza fogja vonni, illetőleg a tárgyalás elhalasztását fogja indítványozni. Nem tudjuk, mi indítja a kormányt ezen elhatározásra, melytől mi egyáltalán nem helyeseltünk már csak azon szempontból sem, mert a házasságjog reformálása máris égetően szükséges, azonban reméljük, hogy a tárgyalás csak rövid időre fog elhalasztatni, és nem hosszú időre elodáztatni.

Szerbiában Krísticas kormányja kemény harcra keveredett a radicalisok által fölhozott néppel. A radicalis képviselők ugyanis a skuptsina föloldozása után az országban szerte utazgatva igaztani kezdték a népet a fennálló dynastia ellen; a kormány erre elrendelte az általános lefegyverzést, a preventív cenzurát a lapokkal szemben behozta, s az egész országra ostromállapotot hirdetett ki, feltűggesztvén az alkotmányt is. Erre a nép fegyvert fogott, s ma már Szerbia egész haderejét foglalokoztatók a lázadó bandák. A kormány igen erősen jár el; a radicalisok pártvezetést mind elfogatta, sőt — mint hallatszik — egyet közülük már ki is végeztetett; erős eljárás igaz, de Szerbiában nem lehet másképp a törvénynek tiszteletét szerzeni. Mi rokonszenvvel kísérjük a Krísticas-kormány eljárását, s teljes győzelmet kívánunk neki az igazán radicalisok ellen az ifjú királyság jövője érdekében.

Angolországban polgárháborúhoz hasonló állapot uralkodik; különösen London-derry városban valóságos átközet volt november 2-án a parnellisták és az Angolországhoz hű orangisták között, melyben még ágyúk is szerepeltek. E jelenségek Angolország kormánykörében a legnagyobb aggodalmakra adnak okot, s az ir politikát alighanem gyökeresen meg fogják változtatni. S. G.

öríási büntetést mértek önkre; a másik $\frac{1}{2}$ -ad, hogy hamisítandó okozták elítélésétükét s talán az utolsó $\frac{1}{2}$ -ad, talán 100 emberből 10 ismeri be, hogy igazán bűnös volt, vétkezett s eltűri a reá mért igazságos büntetést.

S ha most lehetséges volna mindnyájuknak lelkét leleplezni, ha minden bűnök, mit elkövettek, be volna oda véve: biztosítom önéket, hogy közöttük talán egy sem találkoznék, kire azt mondnának, hogy igazán ártatlan.

Tehát ne ámitgassuk magunkat úgy beszédek- és következtetésekkel, ne sépítgessünk bűnös tettünknek, ne bántsuk a hozott szigorú ítéletet senki másra, mint saját magunkra. Csak tegye mindenki kezét szívére s kérdezze meg csak így önmagában, azt a belső bírót, a lelkiismeretet, — sokat, sokat suttog az majd, a mit gazdája bizonyára ki nem kúrtoina.

Igaz ugyan, hogy magában az emberiségben nem bírom kizárólag feltalálni magát a bűnt, mert én hiszek az emberek nemesebb érzelmeiben is, már legyen az kanász avagy úr; De erősen meg vagyok győződve, hogy a bűn nem az emberekben, hanem a viszonyokban rejlik.

Tehát nézzük! állításom igazolására csak felhozom a szenvedélyeket, melyeknek egyik szőlővára a legnagyobb részét áldoztatni eskik.

Ilyen a bor, pálinka, kártya, csavargás, munkakerülés, a rossz társaság, az eróp túl való költekezés, a hiszékenység stb.

Önök, kik könnyű és súlyos testi sértésért, hatóság elleni erőszak, sőt emberölésért bűnhődtek, elkövették volna-e a tettet, ha józanok lettek volna? Bizonyára nem! Tehát a bor és pálinka által felkorbácsolott véralak nem bírva megfékezni magát, tetlegességében kitört s így estek a bűn zsoldjába. — Így áll ez nemcsak a most élsorolt, hanem másnemű vétségék és büntettekkel is. Azért, hogy egyik-másik egy pohár pálinka vagy borhoz járhatott, mi mindenre nem volt képes!

A kártyás elkövet minden lehet, hogy pénzre tegyen szert, nem retteg vissza semmitől sem, csakhogy szenvedélyét kielégíthesse s a végzetes kártyaszalathoz ülhesse.

A város törvényhatóságának közgyűlése.

Folyó hó 7-én városunk törvényhatósága rendes havi közgyűlést tartotta, melynek főbb mozzanatait következőkben ismertetni érdekesnek tartottuk:

A polgármesteri jelentés után, mely tüzetes intézkedésre alapot nem szolgáltatott, L. P. polgármester új meleg szavakban hozta a közgyűlés tudomására, hogy ő cs. és kir. apostoli felségére gróf Szapary István főispán urat, hazafi érdemeiért valóságos belső titkos tanácsosi méltóságra emelte, s kérte, hogy ezen kitüntetés feletti örömének a közgyűlés jegyzőkönyvében adjon kifejezést. A polgármester új ezen indítványa riadó éljennel fogadtatván, a közgyűlés szeretve tisztelt főispánját ért ezen legmagasab kitüntetés folytán öszintén érzett örömét jegyzőkönyvében megörökíteni egyhangú lelkesedéssel elrendelte.

Stefánia trónörökösödő fenségének szerezésére lebetegetése alkalmából a város részéről küldött szerezéskiváratnak ő fensége által lett tudomásul vételéről szóló, valamint ugyanez alkalmából az ország törvényhatóságaitól érkezett szerezéskiváratokéért ő cs. és kir. apostoli felségének, hű Magyarországa hagyományos hűségű népehez, különös örömet és köszönetét tartalmazó belügyminiszeri leiratok tudomásul vétettek.

A közlegelőik használat tárgyában alkotott azon szabályrendelet, mely szerent oly kecskeméti lakosok, kik a város határterületén birtokolnak, a közlegelőket csak a behatárban birt javak után fizetett adójuk árnyában használhatják, a miniszterium által kívánt lényegtelen változtatással módosítottak, s így értelemben megerősítés alá felterjesztini fognak.

Biharmegye közönségének a horvátországi események alkalmából a kormányhoz intézett, s hasonló intézkedés végett megküldött bizalmi nyilatkozata — mint az események által felfaladott — tudomásul vétettek.

Győr sz. kir. város a kihágási büntetési-pénzeknek a közigazgatási hatóság pénztára javára szedhetőse tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett, s pártolás végett ide is megküldött felirata hasonló értelmű felterjesztéssel pártoltni határozottat.

A kataszteri költségkivétel és vissza-térítése iránt tett tanácsai előterjesztés, mely szerent a lehető igazságos arányban megálapított kules szerent kivett ezen mintegy 60 ezer forintot tevő költségek, az adóval együtt két év alatt 8 részletben szedtetessenek be — elfogadtatott.

A kis réti védőgátnak visszaváltása elhatározottat.

Kühnel Ignác né kis-csongrád-útczai házfelteke (a Tökös Faragó-féle 705 □ öl telek) a város azon részén megálapított becskules szerent — 2 frt 70 kr. □ önként — megvétetni határozottat.

Az útczalámpák világitása, a mely szer-

rent 1884-ik év folyamában Rozenthal Jakab budapesti vállalkozó önréknét egy lámpát 0-78 krért kész világitani, s ehez képest a világitás azon évre mintegy 1300 frttal kevesebbe került, — helyben hagyatott.

Kada István okleveles gyógyszerész úrnak egy negyedik patika felállítás tárgyában beadott folyamódására — a közgyűlés egészségügyi szakbizottságának véleménye ellenre — a negyedik győgyártó felállítását határozta el, s ez iránt a belügyminiszteriummal felterjesztésben kérelmezni fog.

A ref. az. egyház budai kapubeli temetője mellett szomszédos területekből kisajátítást útján fogja megszerezni a város ama területmennyiséget, mivel még ezen egyháznak tartozik.

A Szappanos István úrtól bérelt katonai ágyrakat helyiségre vonatkozó peres ügyben a városi tanács a tárgyratokat azon kérséssel terjesztette közgyűlés elé, hogy mivel Szappanos István volt városi tanácsnok és a katonai ügy osztály vezetője, az által, hogy az ágyrakat bérbevevésénél a szervezeti szabályokat s a törvényt szemelőt tévesztette és saját házáat önmaga, mint a katonai ügyosztály vezetőjével megbízott tanácsnok és helyettes polgármester, saját maga adta át önmagának haszonbérbe, s ezen eljárásával a várost érzékenyen megkárosította, s e miatt a törvénysségi ítéletben a városi közönség ellené kárterítésre is utaltott, — mielőtt a város nevében a további peres eljárást megindítaná, az ügyállás megismerése után határozta el, mielőtt eljárást kíván az ügyben követni? Előadó közgyűlés úr felírta az ügyet a legapróbb részletekig. A közgyűlés nem határozott végleg ez ügyben, hanem Lőstér Péter polgármester úr előnkölte alatt Bagi László, Dömötör Sándor, Murakózy József és Papp Sándor bizottsági tagokat kiküldötte, hogy a tárgyratokból és Sz. I. meghallgatása mellett ennek előadásából az ügy állását megértsék, a város közönsége által elfogaladandó állapont és további intézkedésekre nézve a legközelebbi december havi közgyűlésre véleményes jelentésüket adják be.

Czélul tűztük ki lapunknak, hogy senkit indokolatlanul ne támadjon, s ne bolygasson oly dolgokat, mikből a közönségnek haszna nincs. Szappanos István úr ezen ügyében tehát, ellene intézendő támadással lapunk kitűztetted el ellen nem vétünk, ha az a legkíméletlenebb modorban történnek is. Midőn azonban fentebbiekkel egyelőre beírjuk, egyedül az az oka, mert a bizottság véleményes jelentésének elibe vágni, Sz. I. urat kihallgatatlannal elítélni nem akarjuk.

Pátkay Sándor kórházgondnok lemondása elfogadtatott, s a városi tanács utasította, hogy a kórházgondnoki állomás jövő betöltésére iránt javaslatot terjesszen be.

Gömör Mihály közönségi tanító 45 évi működése után 500 frt egész fizetésével — saját kérelmére — nyugdíjaztatott. Sz.

A mérsékelt antiszemitizmus.

Midőn az antiszemitizmus szennyes lobbója, melyet lelketlen bujtatók magán-célok elérése ocsmány eszközei kitétek, már-már rongyos foszlányokba hullik szét, mikor máshol már helyreállni kezd az elfogultság által egydőre megzavartnak látszott társadalmi béke, akkor nálunk napirendre hozza és izléstelenség elcsépel az úgynevezett zsidókérdést a „Kecskeméti” és foglalkozik vele a „Kecskeméti Lapok” utolsó számában Dr. T. P. úr.

A „Kecskeméti” minden nap más irányú álláspontjáról szólni nem akarok, valamint nem kívánok foglalkozni a radikális irányzatú antiszemitizmussal sem, melynek terjesztőnél botrány vagy üzlet a fődolog. Végezett ezzel Dr. T. P. úr, a midőn az általános zsidógyűlöletet igaztalannak, emberietlennek nevezé. De ott, hol látszólag jogos követelés támasztatik a zsidóság irányában, hol — habár talán igaztalan vádakot emelnek is, de végeredményben azt a közös hazafias célt ohajjták előmozdítani, hogy a zsidóság mielőbb a magyar nemzettestbe beleolvadjon, sőt szívesen megkísérlem a vitaközlést e nem annyira természetesen, mint mesterségesen szított kérdésben. Értem alatta azon árnyalatot, mely Dr. T. P. úr szerint mozgalmat indít meg az iránt, hogy ostorozza a zsidóban a közömbösöket vagy alszékonyokat, a melyet a magyar társadalom s nemzetiség érdekeivel szemben állítólag igen sok esetben tanúsít, értam alatta azon antiszemitizmust, mely azért gyűlöli a zsidót, mert ő szerent nem akar magyart lenni, nem tud minden pillanatban áldozatot hozni minden igaz és nemes ügynek; és végre, mert még mindig elszigetelve él és külön népevaladót képez.

Ezen vádakban nyilatkozik Dr. T. P. úr szerent az intelligens magyar társadalmi antiszemitizmus és én megvallom, hogy éppen ezen vádak bántanak engem legjobban, mert egész indokolatlanul hoznak fel plane a kecskeméti zsidófelvezetési honpolgárok hazafisága ellen. Mondja meg nekem Dr. T. P. úr, hogy mivel csekélyebb a zsidóinak hazaszeretete, becstelensége, áldozatkészsége és emberszeretete a nemzsidóknál? Hol és mivel tanúsít közömbösöket a magyar nemzet érdekeivel szemben? Hazánkban, hol a különféle nemzetiségek a magyar nemzettel szemben mindig ellenséges állást foglalnak, a zsidó mindig a magyarral tartott, soha külön

Nem tekint siró nőt, nyomorgó családot, nem tekint becsületet, mert lelkében csak e szó hangzik: „kártya!”

S hányan vannak önk között, kik ama rossz társaságnak közönséhetik szomorú sorukat, melyben forgolódtak. Könnyelműen gondolkodtak, hittek az álbarátoknak, erőt túl költekettek s midőn már a végzetes bukás, tönkremenés fejké felett fenyegetődzött, nem rettegtek vissza a bűnőtől, hanem sikkasztottak, hamisítottak vagy esaltek.

És hány példát hozhatnék még fel állításaim igazolására!

S végre még egyet akarok felemlíteni, mely nagy befolyással bír az emberiség bűnösségére s ez a műveletlenség, tudatlanság! Hányan vannak és voltak, kik tudatlanságuknak estek áldozatul! Nem használ azonban védekezésük „nem tudtam!” A törvényhozás megalkotta a törvényt, a polgárök filléreiből végrehajtják azt, ott van az iskolakötelezettség.

Járassák gyermekeiket szorgalmasan iskolába, követeljük tőlük, hogy a leghasznosabb ismereteket maguknak elsajátítsák s biztosítom önéket, a jövő nemzedékre már ez fél nyereség. Legyenek óvatosa családai beszélgetéseikben, a gyermeknek nem szabad mindenhez érteni, tisztán kell lelküket tartani s meg nem engedni, hogy ahoz a legkisebb szegény is férhessen. Tilták meg hozzávalóknak az utalatos szitkozás- és káromkodásokat s járjanak mindentől elöl jó példával.

Ugyabör, hogy egyesek el tudnak bűni szőllejéni, földükön a gyöngye esemetével, a fűnyás gyümölességgel, tisztogatják, nyestik, honyózzák s a legnagyobb gondot fordítanak arra, hogy mielőbb egészséges gyümölcsöt hozzanak. Hogy kívánhatják akkor gyermekeikét, hogy a hon derék polgárai legyenek, ha annyit törődnek velük, mint a malacsoróval, melyet reggel kiűznek a csorda közé s este betereik az ólba?

Szűgyenelje magát minden apa, minden anya, ki gyermekei nevelését így elhanyagolja. Hivatása és kötelessége minden szülőnek, hogy gyermekeivel úgy bánjon, mint egy nemes gyümölességgel. Ha észreveszi fattyú-

hajtásait — a bűnre való hajlandóságot — vegye elő a vesszőt és fenítse meg; hisz a szt-írás mondja: „Azon atya, ki fiát szereti, azt meg is feníti. Tisztítsa meg gyermekét is a hernyóktól, azaz a rossz társaktól, s biztosítom önéket, fíradozásuknak meglesz áldásthozó gyümölese. — Az a gyermek, ki egy gondos atya és gondos anya kezén nevelődött fel, suhanec korában jól fogja tudni, hogy a becsteltes ember nem kivehető el törvénytelenségre, s nem fog előállni ez úres mentegődzéssel: „nem tudtam!”

Midőn ezt a jövő nemzedék nevelése tekintetéből önének felhozhat, korántsem volt ezölom önéket örökre a tudatlanságban elítélni. O nem! A kik feyházba vagy börtönbe szállítottak, ott meg fogják találni az iskolát, hogy letartoztatásuk alatt némiképp kiképezteszenek. S önk, kik itt maradnak a fogházban, önk sem panaszkodhatnak, mert a mi kir. ügyész urunk is meghoz minden áldozatot, ha meggyőződök arról, hogy önkben igazi akaratör mutatkozik, mely jó és nemes után törekedik.

Részemről pedig szent kötelességemnek fogom tartani, hogy minden szabad időmet és erőmet az önk oktatására szentelhessem.

Lássák, hányszor tartottam önének már oktatást a p. j. és k-ről, s midőn önk megérék, hogy jövőben az fognak hatni, hogy azokat meg is tartásd, az akaratör s a jellem hiánya már is itt a fogházban küti sarkány fejét s azt bizonyítja, hogy ez pusztá igéret — egyéb semmi.

Nekünk itt a fogházban is megvannak törvényeink és ezek a házszabályok és mégis hányan vannak, kik minduntalan ezek ellen is vétének — noha mindenki által — nem nagy áldozatot mellett — megtartatók.

A ki tehát már itt nem tud magán uralkodni, hogy lesz majd képes odakint a társadalomban mint szabad polgár mozogni és az elébe írt törvényeket megtartani?

Lássák a kicsinyesöknék látszó mulasztások, hibák lassankint kihágás, vétség s végre bünné fajlanak. Ép úgy jár velük az ember, mint jelentéktelen szebél. A könnyelmű ember mi figyelmet sem fordít arra, elhanya-

golja, a seb mindig jobban elmérgesedik, ekkor sem fordul szakértő orvoshoz, hanem kuru-szolozó, ez sem segíthet rajta. S mikor végre már az orvoshoz fordul, ez előírta műtökését s kivágja az öldöklő vadhúst. Sokszor már ez sem használ, s e gondatlanság eredményezi azt, hogy számtalan ember elvesztí újját, kezét, lábát, sőt életét.

Épen így áll ez a lelki bajoknál. Ha a lélek beteg, annak gyökeres orvoslása van szükségre, mert a betegség itt csak oly rohamosan fejlődik, mint bármilyen testi bajnál.

Az iskolás gyermek rákap a hazugságra, kezd hazudozni, hogy csekélyebb mulasztásait elpalástolhassa, ha nincs, ki észrevénné bűnösségének ez első fokát, kezd mérészevni lenni és csali; ha ez hozzatartóznál sikerült, megkísérli idegeneknél is, s így próbál lopni, kezdetben kicsinyben, később már nagyban; mint suhanec már betöréses tolvajlásokra is vállalkozik s nem retteg vissza a rablástól sem, csak akadjanak jó czimborái. Ha elérte már ezen fokot is — melyhez igen hamar juthat — fegyvert is visz magával, bár legyen az egy közönséges fitykés: — miért? hogy védekező áldozatát vele lesujthassa. S midőn már ily szándék fogamzott meg lelkében, akkor már a bűnösség legmagas fokára — a gyilkosságig — haladt. Látnák, a kicsinyesöknék látszó hazugságból mily gyorsan fejlett a bűn a legáljasabb, legutáltosabb, legsúlyosabb bűn-nemre.

S midőn a törvény teljes szigorát érvényesíti rajtuk, midőn tán csekélyebb vétségért is súlyosan büntet, igazságosan cselekszik. A jó orvos ki látja, hogy a beteg sebbe így elmérgesedett s elhanyagolt, hogy az élet veszedélyesbe van; az nem éget, nem fariéskál, nem élézik meg egy újjal, hanem levágja a félkarr, hogy megmentsen egy életet.

Szolgáljon még egy példa állításom igazolására. A gondos földműves mit cselekszik a gaz- és konkolytal, mit legjobb szántóföldjén talál? Kírntja, eltávolítja. Látnák, mi is oly gazok, konkoly voltak a társadalom különböző rétegeiben, tehát helyesen cselekszik az igazságosítgatás, ha ilyen egyéneket onnan eltávolít.

érdekeket kielégíteni nem kívánt, rövid idő alatt bámulatot gyorsasággal magyarosodott és magyarosodik tovább, sőt azon is vidéken, hol más nemzetiségek túlsúlyban vannak, éppen ők valóságos apostolai a magyar állameszmének. Mondja meg nekem Dr. T. P. úr, hogy mikor és hol vonta magát vissza a zsidó, ha földön kellett valamely igaz ügynek, ha támogatni kellett egy nemes célt, mondjon példákat, tényeket, melyek kivétel nélkül az egész felekezetre ráillenek.

Végre exclusivitással vádolja Dr. T. P. úr a zsidókat. Édes istenem, hisz nem kényserítik-e a mai társadalmi viszonyok a zsidót arra, hogy elszigetelve éljen, nincs-e előtte elzárva minden út, mely az assimilációhoz vezetne. Nem vagyok annyira elfogult, hogy a mindennapi élet tüneményeiből ne tudnám levonni az igaz tanulságot. A mikor azt látom, miként hidegülnék meg a már rég összeszokott gyüponctok is, mikor tapasztalom, hogy már a kaszinóban is minden alkalommal mellőzik, kerülnek a zsidót, hogy a műveltség társadalom és találkozóhelyén is csebbe a felekezeti elkülönülés, mint valaha volt, akkor az egymáshoz közeledés nem lehetetlen, hanem az elszigeteltségnek még napról-napra nagyobbodni kell.

Avagy nincs-e mellőzés, szándékos kerülés abban, ha a kaszinó egy nyári mulatóhelyet alakít és részvevőire minden egyes tagot felszólít — csak a zsidó tagot nem, vagy ha epuráló bizottságot választ és — daczára a nagyszámú zsidó tagoknak — közülük a bizottságba egyet se vesz fel? Vagy nem mellőztettek-e intelligens zsidó családok bálok vagy nyilvános ünnepélyek rendezése alkalmával, csak azért, mert apáik nem gondoskodtak jobb vallásról? Idézzék-e több példát, a minőt az élet százával szolgáltat, hogy igazoljam, miszerint a zsidóság rákényszerítette az elszigeteltségre, pedig éppen a többségnek, a keresztény társadalomnak kellene a kisebbséget bátorítani, hogy közeledjék, hogy vissza ne riadjon, mert ha a kisebbség teszi meg az első közeledő lépést, ez rendszeren toladódnak vétetik.

És ime, midőn az ellenkező történik, akkor panaszkodik Dr. T. P. úr az exclusivitás miatt!

Hogy akadhatnak fonákosságok egyes zsidókban: azt nem tagadom, de nem is tagadja senki. De hiszen-e ez éppen úgy meg Kecskeméten minden felekezet tagjaiban? És ha akadnak zsidó családok vagy uzorások, jogosult-e ezt azért az összeségre átvinni?

Hasonlók vagyunk a nemes érezt magában takargató közhöz, belöktek a köhőbe, hogy olvadjon le róltunk a mi rossz és hasznavehetetlen — a salak; s ha ez sikerül, mindenki hálfával fog adózni a gondviselőnek, hogy ily nehéz áron, ily nagy küzdelem után végre ember lett belőle.

Ez a büntetés ezéj! Nem mint önk gondolják, valakit kínozni, nyomorgatni, hanem javítani és mint immár megjavultat a társadalomnak visszaadni.

És most még egyet! Meg vagyok győződve, hogy önközt közt van számtalan, kiből a bűn nem immigyen fejlődött, mint előbb mondtam, hanem ki szerencsésen viszonyok közt élve, másoktól elesábitattak s úgy estek — talán egy megmondatlan perében — a bűn szőlőjébe. Mondják meg csak azok, kik ily körülmények közt véteknek s elgondolva a gyalogzatást, mely nevüket bemoskolja, családjukat megvétecsnek, gyalogzatnak s a végénélre kitéve, nem hoztak-e önmagukra még szigorúbb ítéletet, mint maga a törvény?

Ha úgy visszagondolnak arra a szegény jó nőre, ki hiába övta önköt a bűntől, ha szemek elé varázsolják azt a nyomort, melyben az a szegény ártatlan gyermeknek síndőze, ha belátják végre, hogy mindezeknek okozója önmaguk voltak, nem mondták-e már régebben maguk felett a haldios ítéletet, midőn fájdalmukban felkiáltottak: „akasztani kellett volna engem, mikor engedtem a csábításoknak, a bűn ösvényére léptem.”

Belátják tehát, hogy azok, kik igazán beismerik, hogy vétekettek, kik szívük mélyéből már rég megbánták tettüket, hogy azok még szigorúbban ítélték el önmagukat, mint maga a törvény. Miért? Mert megutálták magukat a bűnben.

Csak tekintünk vissza multunkra, hozzuk csak lelki szemünk elé ama borzasztó perczet, midőn a bűnrel frigrre léptünk s kiből még egy kis önzet van, az utáltat fordul meg e szomoró képtől.

Nem bírván élni tehát mint szabad polgárok a szabad hazában, az igazságszolgá-

Jutott-e még valaha zsidóknak eszébe az egész felekezetet felelőssé tenni például egy katolikus vagy református ember jogtalan cselekedetért? Bizonyára nem! Egyforma emberek vagyunk édes mindnyájan e földön, lett légyen az apuk akár zsidó vagy keresztény, egyformán megvan bennünk a jó és a rossz, azért megbocsásson Dr. T. P. úr, ha jóakarattal nyilvánított alaptalan nézeteit ha röviden is, tisztelettel visszautasítani kénytelen voltam. Az ő antiszemitizmusa, mely ha nem is a jogegyenlőséget, de a társadalmi egyenlőséget alapjában felborítja, végeredményben csak odavezet, a mit a botnyájhajászó országháborító elérni aharnak.

De mindenek dacára meg vagyok róla győződve, hogy az antiszemitizmus sem ez, sem más irányú árnyalata nem fogja hazafiságában megingatni a magyar zsidóságot, hanem haladni fog továbbra is a magyarosodás terjesztésében, az ország szellemi és anyagi tőkájének gyarapításában. *Vári Ede.*

A hitelésítési kényszer.

Magyarország néhány évtized óta óriási léptekkel ment és megy előre a haladás útján, úgy hogy ma már büszkén mutathat politikai, közgazdasági és kulturális fejlettségére, intézményeire, melyek mind azt bizonyítják, hogy immár a műveltség európai színvonalán áll.

Csak egy tér van, hol nem láthatók a haladás jelei, a hol némi reformokat leszámítva, a régi állapotok maradtak fenn, ez az igazságszolgáltatás tere. Nem tagadható ugyan, hogy e tere is nem épen kicsinylendő alkotásokra mutathatunk, de mindezek csak részleges reformok, ezen jellegűknél fogva, mind esekéhez azon óriási életbevágó nemzeti érdekek képest, mely a jog minden ágát átölelő általános helyes, gyors és olcsó igazságszolgáltatáshoz fűződik; mert nemcsak a jogkereső közönség fontos érdekei függnek ettől, hanem a földművelés, ipar, kereskedelem és forgalom életbevágó érdekei is. Régotha is hangzanak már a panaszok az igazságszolgáltatás hiányai ellen; jogtudósok, szakértelműek és egyesületek úgy, mint az egész társadalom és közvélemény régotha emlegetik már reformok után való óhajukat, de mind-éddig hiába, mert leszámítva egyes újabb törvények által behozott részleges reformokat, határozatlan kimondhatók, hogy hazánkban az igazságszolgáltatás terén a haladás követelményeinek elég nem tétetik, jogi életünk európai színvonalra eddig fölemelve nincsen, ellenkezőleg határozottan visszacsúszott tapasztalható. A törvények egész sorozata alkotott újabb, mely reformok helyett deformokat foglalt magában, a peres eljárás, a melynek gyors-

tatás bűnünket épen a szabadságvesztéssel torolja meg. Tudom, a multban nem igen elémkedtek arról, hogy mi is a szabadság? Most pedig meg vagyok győződve, kiki megváltana azt összes vagyonával. Csak hogy ez nem lehet! Gazdag, koldús, ár vagy paraszt egyaránt bűnhődik büneiért.

Halottak előestéjén tehát mi is körülállunk egy hantot, melynek fejféjáján aranyos betűkkel e szó tündöklök: „szabadság!” Igen! O drága szabadság, mi elvesztettünk téged s vesztéséged fölött keserű könyeket hullatunk. De valamint a sarkertből hazajöveket a sarkert bejáratánál olvasható felírás „Feltámadunk” megvigasztalja: úgy vizsgáljunk meg bennünket is e gondolat, hogy egykor csak vége lesz a mi bűnhődésünknek, s akkor fel támadsz ismét számunkra aranyos szabadság, te égi röplő lány!

Élvezzük hát azt jövőben óvatosabban, őrizzük, mint legrágóbb kincsünket, tanuljunk okuli a történetek, higgyünk végre saját erőnkben, önmagukban s akkor megsegít az Isten. Legyen szerény s becsületes családi körünk a mi világunk, mint viszont a világ a mi kedves családnak.

S most végzek. Ha visszavonulunk csöndes zirkánkba, s ha megkondul imára az esti harangszó: emlékezzünk hát meg mi előhalottak is a mi kedves halottainkról. Mondjunk el egy buzgó áhítatos imát a mennyek urához, hogy adja meg kedves halottainknak az örök nyugodalmat, fogadjuk meg a boldogultak szent emlékére, hogy a jövőben más emberek leszünk s tudván azt, hogy nincs ily bűn, melynek bocsánata nincsen: tőrjük békével a ránk mért erős csapást és bízzunk Isten véghetetlen irgalmasságában.

Ezután emlékezzünk meg szegény elhagyatott családunkról, s térjünk nyugodni. Így Istennel, a kedves holtakkal, az élőkkel s saját magunkkal kibékülve, biztosított önmagunkat: az ég felőlünk lecsillap s szelíd főlom karolja át, pillánk között nemes gyöngy, a megbánás gyöngye rezeg s ajkunk suttogja majd: jó éjszakát — csöndes jó éjszakát.

susághoz és clesóságához az igazságszolgáltatás legnagyobb érdekei fűződnek, általa mindinkább lomhább, hosszabbá, de annál drágábbá tétetvén.

S még azon vizsgálatlásunk sem lehet meg, hogy legalább a jövőben fognak hasznos reformok akkottani; ellenkezőleg további reformokra, igazságszolgálati állapotaink meg rosszabbá tételére lehet alapos kiáltásunk, s ezért, habár nem vagyunk a jelenlegi kormányzat ellenségei, minden párttól és párt-szervelettől független meggyőződésünkből folyólag ki kell mondanunk azt, hogy a jelenlegi igazságszolgálati miniszterben nem látjuk azt a helyes érteket, mely igazságszolgálati bajainkat fölismerni tudná, s ezért nem látjuk benne a képességet sem, melylyl ezen bajokat orvosolni tudná; mindenki osztani fogja e meggyőződésünket, a ki az igazságszolgálati kormány által ép mostanában betervezett közügyvédi törvényjavaslata gondol, a melynek 20. §-a szerint: „telekönnyvi jogok szerzésének, megváltoztatásának vagy megszüntetésének telekönnyvi bekebelezése a telekönnyvi hatóság által magnokirat alapján csak az esetben rendelhető el, ha a magnokiraton a felek névalírásának valódisága közügyvédtől bizonyítva van.”

Ez tehát nem lenne más, mint a hitelésítési kényszernek megalkotása, azon hitelésítési kényszer, melyet Ausztriában celszerűtlensége és rosszassága miatt ép mostanában akarnak eltörölni, s a melynek törvényerőre való emelése hazánkban egyenlő lenne a birtokviszonyok megszállásának akadályozásával, a vagyonbiztonságnak, köz- és magánhitelnek megingatásával, megzavarásával, de különösen a már így is eléggé szomorú telekönnyvi állapotaink még rendezetlenebbé való tételével, nem számíthat azon körülmény, hogy a magyar társadalom legintelligensabb tagjaira, a jogszolgáltatás legelső eszközeire és öreire, az ügyvédekre nézve ez valóságos csapás lenne; tehát behozatali óriási nemzeti gazdasági és jogi hátrány, visszacsúszás járna.

Mert már most is kárthatóan szokás az, különösen a vidékeken, hogy ingatlanok egész sorszáma cserélnek tulajdonost annélkül, hogy birtokváltozások, átruházások a telekönnyvbe bevezetnének; ennek oka az eljárás költségessége mellett leginkább abban rejlik, hogy — különösen csekély értéket képviselő adás-vevéseknel — a várostól és közkedekéi vonaloktól távol lakó nép nem akar két-három napra terjedő időt és nem csekély költséget a telekönnyvi átirásra szánni. Így van ez most is, s ha a hitelésítési kényszer behozatik, ezen szokás még nagyobb mértékben fog elterjedni, s az ebből származó bajok még súlyosabbakká lesznek. Mert ha valaki egy kis darab szőlőt, egy pár hold földet, vagy egy rozant házikót elad valakinek, munkaidőben vagy téli időben például, midőn az utak rosszak és járhatatlanok, bizonyosan nem fognak a közkedekéi vonaloktól távol lakó szerződő felek a messze városban székelő közügyvédhöz menni, hogy legkevésbé két-három napot rázárva közügyvéthez hitelésítést a szerződés alá ír nevetek; ha pedig a városban nem talál ismerősöket, hogyan szerelhetne azonossgát igazoló ily tanúkat, kiket a közügyvé is személyesen ismer? Óriási munka, fáradság és idővesztetés lenne ez a városban ismeretlen és járatlan vidékeken, s bizony legtöbbször az lenne a vége, hogy vissza kellene menni fajújába, vagy pusztájára, és onnan hozni azonossgát tanúkat. Ha ugyan kap.

Hát megérdemel-e ezt az óriási fáradságot, idővesztést a szerződés tárgyát képviselő csekély érték? Határozottan nem, s ha mégis törvény által szorítottat erre a nép, az lesz a vége, hogy csinálnak otthon egymás között maguknak szerződést, eladják egymásnak ingatlanukat, de az átruházásokat, birtokváltozásokat a telekönnyvbe bejegyezteni nem fogják.

Ez lesz egyik előre, biztosan megjelölhető eredménye a hitelésítési kényszernek; ebből folyólag azután meg fog akadályoztatni a telekönnyveknek oly irányban való vezetése, melynélfogva azok a valódi birtokállást tüntetnek föl; már pedig kétségtelen, hogy a jól vezetett telekönnyvek — melyek világosan és biztosan föltüntetik azt, hogy mely ingatlan kinek a tulajdona, s mily terhek főlésnek azon, — a birtokviszonyok megszállásának, a vagyonbiztonságnak, a köz- és magánhitelnek egyik föfeltételét, alapját képezik; a hitelésítési kényszer ezen föfeltétel megváltoztatását hosszú időkre, talán örökre el fogja odáni, s már ezen nemzetgazdasági hátrány szempontjából is határozottan rosszszalánd.

De rosszszalánd azért is, mert a társadalom egyik legintelligensabb osztályának — mely az igazságszolgáltatás első öre és közege — az ügyvédi kar — különösen a vidéki ügyvédi kar — tönkretételével egyetemeslenné, s a mint egyik jogi szaklapunk oly igazán mondja: „a hitelésítési kényszer behozatala Magyarországon anyni volna, mint az utolsó falat kenyert kivenni az ügyvéd szájából.”

Mert az az ember, a ki minduntalan a

közügyvédhöz kényszerül menni, fölhasználva az alkalmat elpanaszolja annak minden baját, tanácsokat kér tőle, és elvezeteti vele minden ügyes-bajos dolgot! a mije csak van; ezáltal a perenkívüli eljárás az ügyvédek kezéből egészen a közügyvékhöz menne által, kik ezentúl nemcsak hitelés számély, hanem valóságos ügyvédek, jogtáncosok is lennének; az ügyvédek pedig éhezve nézhetnének majd a közügyvédek vagyoni gyarapodását.

Azért tehát, hogy néhány most is csak szárványosan előjövő hamisítási bűnpernek — melyek ellen különben a büntetőtörvénykönyv elegendő védelmet nyújt — eleje vessék, kell az ingatlan forgalmát megbénító és a közhittel megrontó nemzetgazdasági és jogi abszurdum létrehozni, azért kell az ügyvédi kar megelhetését a legnagyobb mértékben veszedélytől törvényt megalkotni, s azért kell a már most is az örökkévalóság-hoz hasonló hosszúságú perenkívüli eljárást még lomhábbá tenni, s a népre újabb terheket róni!

Azon körülmény, hogy igazságszolgálati kormányunk ily, az általános nemzeti érdeket mélyen sértő törvényjavaslattal képes volt betervezni, csak megerősített bennünket azon — különben már rég táplált — előbb nyilvánított meggyőződésünkben, hogy igazságszolgálati kormányunkban sem érteket, sem akarat, sem képességet nincs jogszolgáltatási bajaink orvoslására.

De reméljük, hogy e javaslat nem fog törvényerőre emelkedni, hanem vissza fog kerülni a miniszter úr asztalfélkjének sötét odúba, hogy többé onnan elő ne jöjjön.

De hogy ez megtörténjék, a társadalom, különösen a legjobban érdeket ügyvédi kar tiltakozása szükséges, s mi reméljük is, hogy ez nem fog elmaradni! *S. G.*

Színház.

A téli idény megkezdődött, Thalia temploma újra megnyílt, közönségünk azonban erőll — úgy látszik — tudomással sem akar birni, mert az eddigi előadások mindig üres házak előtt folytak le.

Szombaton november 3-án a téli színdény ünnepélyes megnyitására adott „Gringvire.” Vigjáték 1 felvonásban és „Szilaj Betyár” népszimű 1 felvonásban. Az elsőben kiemelkedtek Bodrogi és Peterdy jeles alakításukkal, Bodrogi Lina kedves játékkal; a másodikban különösen Haday tünt ki csengő és jól iskolázott gyönyörű bariton hangjával és ügyes játékkal.

Vasárnap november 4-én adott a „Czigány” ismeretes népszimű, melyben különösen Bodrogi és Monori tüntek ki jeles alakításukkal. Velük osztozkodtak a sikerben Haday, kinek szép hangja ismét méltó fel-tüntetést keltett, Moóri, Peterdy, Váray Mariska és Bodrogi Lina.

Kedden november 6-án adott a „Könyvtárnok” ezimű ismeret jeles vigjáték, melynek előadásáról csak dicsegetést mondhatunk, a mennyiben minden szereplő megálta helyét. Kimagaslottak azonban a többi közül Bodrogi, Monori, Peterdy és Bodrogi Lina, kiknek kitűnő játéka tett házat érdemelt volna. Szerdán november 7-én színe került „A Fourchambould család” Augier remek sziműve. A közönség nagyon is csekély számának tulajdonítjuk, hogy a szereplők ez este nem igen igyekeztek kitűnni; de hát tíz ember előtt nem is lehet kedve a színésznek jól játszani.

Csütörtökön november 8-án adott „Nap és Hold” operette, melyben különösen a még mindig régi Peterdyne (Manola) tünt ki szép hangjával és kedvesen pikáns játékkal. Váray Mariska (Beatrice) is daczára indispozíciójának megérdemelt tapsokat aratott. Moóri játéka folytonos haladásra mutat, a csakis a karzatnak tetsző túlzásokról azonban leszokhatnék. Marosfinak (Miguel) sem hangjáról, sem játékaról nem mondhatunk jót, kár nagy szerepekben föllépteni.

Kritikus.

ÚJDONSÁGOK.

— A javadalmi hivatal felállítására előtt már csak a belügyi min. miniszterium jóváhagyása a gát, de a mely — szóbeli értesítés szerint — meg fog történni és így ezen ügy a miniszteriumnál a városra nézve kedvezően elintézteti. Ma még ugyan a jóváhagyás meg nem érkezett, de remélhető, hogy e lapok megjelenésekor már az meg is érkezett; azonban az előmunkálatok már most is serényen folynak, hogy valamely késedelem miatt a városnak ezen érdeke esoróbt ne szenvedjen. A tervevet ezen hivatali állások betöltése ugyan a hivatalos jóváhagyás előtt meg nem történni, sőt azok egyrésze a közgyűlés által meghirdetendő pályázat alapján, a közgyűlés által megejtendő választás útján lesz betöltendő; ezek a javadalmi pénztárnok, könyvezetők (ellenőr) és az irnokok. A többi állások azonban polgármesteri kinevezés útján töltetnek be és ezek az ügyvezető, segéd-ügyvezető, zálogházi pénztárnok, ellenőr (egyszeresmind becsők) és a felügyelők,

